

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 21 kwietnia 2009 r.

Druk nr 540

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

**o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
oraz o zmianie niektórych innych ustaw.**

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Ireneusza Niewiarowskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Małgorzata Adamczak	(-) Ireneusz Niewiarowski
(-) Mieczysław Augustyn	(-) Michał Okła
(-) Stanisław Bisztyga	(-) Andrzej Owczarek
(-) Barbara Borys-Damięcka	(-) Krzysztof Piesiewicz
(-) Andrzej Grzyb	(-) Jadwiga Rotnicka
(-) Stanisław Jurcewicz	(-) Janusz Sepioł
(-) Kazimierz Kleina	(-) Eryk Smulewicz
(-) Ryszard Knosala	(-) Andrzej Szewiński
(-) Zbigniew Meres	(-) Henryk Woźniak
(-) Antoni Motyczka	(-) Piotr Zientarski
(-) Rafał Muchacki	

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z późn. zm.²⁾) w art. 16:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Obwodową komisję wyborczą, w składzie od 5 do 9 osób, powołuje najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów wójt (burmistrz, prezydent miasta). Kandydatów do komisji zgłaszają spośród wyborców danej gminy pełnomocnicy komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby. Z urzędu w skład komisji wchodzi, jako jej członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych. W skład komisji ma prawo wejść również, jako jej członek, jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej tej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania.";

2) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w ust. 1, wchodzi w skład komisji na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do obwodowej komisji wyborczej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się także ustawę z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawę z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 112, poz. 766 oraz z 2008 r. Nr 171 poz. 1056 i Nr 196 poz. 1218.

pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji wyłania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski."

Art. 2.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W skład komisji wchodzi od 7 do 9 osób, z zastrzeżeniem ust. 2a i 2b, w tym z urzędu, jako członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych. W skład komisji ma prawo wejść również, jako jej członek, jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej tej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania.";

2) w art. 19 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w art. 18 ust. 2, wchodzi w skład komisji na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do obwodowej komisji wyborczej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji wyłania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski."

Art. 3.

W ustawie z dnia z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056) w art. 48:

1) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 34, poz. 242, Nr 146, poz. 1055, Nr 159, poz. 1127 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 48, poz. 327 i Nr 112, poz. 766 oraz z 2008 r. Nr 96, poz. 607 i Nr 180, poz. 1111.

"2a. W skład komisji ma prawo wejść również jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania.";

2) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

"6a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w ust. 2a, wchodzi w skład komisji na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do obwodowej komisji wyborczej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji wyłania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski.".

Art. 4.

W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. Nr 57, poz. 507 i Nr 85, poz. 782 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766) w art. 13:

1) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. W skład komisji obwodowej ma prawo wejść również jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania.";

2) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

"6a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w ust. 2a, wchodzi w skład komisji obwodowej na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do komisji obwodowej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji obwodowej wyłania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski.".

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że ma zastosowanie do wyborów i referendów zarządzonych po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

UZASADNIENIE

Postulowane zmiany mają na celu usankcjonowanie rzeczywistej roli, jaką pełnią przewodniczący organów wykonawczych jednostek pomocniczych gmin, a w szczególności sołtysi, w życiu społecznym mieszkańców wsi. Sołtys wybierany w bezpośrednich wyborach przez wszystkich mieszkańców jest najczęściej liderem lokalnej społeczności i cieszy się jej zaufaniem. Funkcja sołtysa jest społecznie użyteczną. Satysfakcja wynikająca ze sprawowanej społecznie funkcji nie jest adekwatna do wysiłku i poświęconego czasu w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania sołectwa.

Od 1 kwietnia 2009 roku obowiązuje ustawa o funduszu sołeckim, która nakłada na sołtysa nowe zadania, wymagające jego większej aktywności.

Instytucja sołtysa ma długą historię w naszym państwie. Jej rodowód sięga XII wieku, kiedy sołtys był osobą, która na wieś sprowadzała rzemieślników, kolonistów i obsadzał nimi jako zasadzca ziemię, którą zawiadywał. W przeszłości sołtysi sprawowali władzę naczelników wsi, wykonywali funkcje administracyjne, porządkowe a nawet sądownicze. Ich pozycja społeczna była wysoka, a urząd otoczony był powszechnym szacunkiem.

Dzisiaj, nie tylko z powodu tradycji, powinniśmy dbać o wzmocnienie funkcji sołtysa jako reprezentanta społeczności wiejskiej. Przemiany, jakie obserwujemy na polskiej wsi, nowe zadania, jakie wynikają z integracji z Unią Europejską, czy też przeciwdziałanie degradacji wsi poprzez uruchomienie procesu odnowy wsi wymagają wzmocnienia jego pozycji.

Projekt przewiduje prawo zasiadania przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych w obwodowych komisjach wyborczych powoływanych w wyborach samorządowych, parlamentarnych oraz w celu przeprowadzenia referendum. Postulowane zmiany w prawie wyborczym niewątpliwie podniosą bezpośrednio rangę sołtysa, a pośrednio sołectwa, które reprezentuje. Zmiany pozwolą także na podniesienie rangi innych jednostek pomocniczych, co jest zbieżne z obecną tendencją przekazywania uprawnień samorządów na niższy szczebel.

Ponadto projektowane zmiany mają także inne pozytywne znaczenie. Sołtys często zawiaduje lokalem wyborczym, ma klucz do niego, dba o stan techniczny lokalu (często jest to świetlica wiejska). Członkostwo w komisji zmobilizuje jeszcze bardziej do starannego przygotowania lokalu wyborczego. Sołtys zna mieszkańców i oni znają jego. Przyczyni się to do usprawnienia pracy komisji, a być może wpłynie na lepszą frekwencję wyborczą.

Zmiany zaproponowane w projekcie ustawy są zgodne z postulatami środowiska sołtysów zgłaszanymi do Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów.

Ustawa nie rodzi skutków finansowych dla budżetu państwa. Przedmiot projektu nie jest regulowany prawem Unii Europejskiej.

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....